

23 maja 2024 r.

Sz. P. Arkadiusz Marchewka
Sekretarz Stanu
Ministerstwo Infrastruktury

Szanowny Panie Ministrze,

**DOT.: UCHYLENIA PRZEPISÓW O PRAWIE PIERWOKUPU UDZIAŁÓW LUB AKCJI SPÓŁEK
PORTOWYCH.**

Rada Interesantów Portu Gdynia [dalej: „**RIP Gdynia**”] utworzona i działająca na podstawie art. 12 Ustawy z dnia 20.12.1996 r. o portach i przystaniach morskich [dalej: „**UPPM**”] - zwraca się z wnioskiem o rozpoczęcie procesu legislacyjnego w celu niezwłocznego uchylecia art. 3d i 3e UPPM wprowadzającego z dniem 23.02.2023 r. - prawo pierwokupu udziałów lub akcji (a także ogółu praw i obowiązków w spółce osobowej) w podmiotach, które są właścicielem lub użytkownikiem, bądź też dzierżawcą lub najemcą, na okres powyżej 10 lat, nieruchomości położonych w granicach portów morskich [dalej: „**Pierwokup Portowy**”]. Przedmiotowa regulacja została wprowadzona wbrew publicznie artykułowanemu, jednolitemu sprzeciwowi całego środowiska portowego, który znalazł poparcie Pana Ministra jako Posła RP Sejmu IX kadencji i jednocześnie członka Komisji Gospodarki Morskiej i Żeglugi Śródlądowej.

Podsumowując najważniejsze, nadal aktualne, zarzuty w stosunku do Pierwokupu Portowego wskazać należy, w szczególności, na poniższe:

- a) sprzeczność tej regulacji z przepisami Konstytucji RP poprzez rażące naruszenie wykonywania prawa własności akcji czy udziałów w spółkach kapitałowych, które nie znajduje jakiegokolwiek uzasadnienia, w tym z punktu widzenia bezpieczeństwa energetycznego państwa czy też infrastruktury portowej,
- b) sprzeczność Pierwokupu Portowego z istotą prawa pierwokupu uregulowanego w art. 596 i n. k.c., polegająca, między innymi, na osobiwym trybie ustalania ceny przez sąd powszechny na wniosek ministra właściwego ds. gospodarki morskiej; podczas gdy zasadniczą cechą prawa pierwokupu określonego w art. 596 i n. k.c. jest to, że uprawniony (nabywca) nie ma wpływu na treść umowy sprzedaży i nie może negocjować warunków transakcji, tak co do terminów, warunków, a przede wszystkim ceny,
- c) brak jakichkolwiek procedur pozwalających na weryfikację zasadności wykonywania Pierwokupu Portowego - z punktu widzenia realizacji celów całej regulacji UPPM i funkcjonowania portów morskich,
- d) nieprawidłowość przyjętego rozwiązania dotyczącego wyłącznie „zawiadomienia” o wykonaniu przez Skarb Państwa Pierwokupu Portowego, w szczególności w sytuacji

gdy nie wiąże się on z koniecznością złożenia podmiotowi obowiązkanemu wprost oświadczenia o wykonaniu Pierwokupu Portowego,

- e) Pierwokup Portowy stanowi przede wszystkim sposób zablokowania określonych transakcji sprzedaży udziałów lub akcji, a nie jest działaniem w interesie bezpieczeństwa energetycznego państwa lub jego infrastruktury portowej,
- f) sprzeczność Pierwokupu Portowego z Rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady UE 2017/352 z dnia 15 lutego 2017 roku, ustanawiającego ramy w zakresie świadczenia usług portowych oraz wspólne zasady dotyczące przejrzystości finansowej portów [dalej: „**Rozporządzenie Portowe UE**”], polegająca na tym, że na podstawie art. 4 Rozporządzenia Portowego UE podmiot zarządzający portem może wymagać, aby dostawcy usług portowych spełniali minimalne wymogi do celów realizacji odpowiedniej usługi portowej, przy czym lista minimalnych wymogów określona w art. 4 ust. 2 Rozporządzenia Portowego UE nie przewiduje jakichkolwiek wymogów lub ograniczeń odnoszących się do struktury właścicielskiej dostawcy usług, w tym przepisy te nie przewidują możliwości ograniczenia struktury właścicielskiej dostawcy usług wyłącznie do podmiotów krajowych lub kontrolowanych przez Skarb Państwa; nadto, art. 4 ust. 4 Rozporządzenia Portowego UE przewiduje m.in. że wymogi minimalne są niedyskryminacyjne,
- g) naruszenie wewnątrzwspólnotowych reguł konkurencji - jednego z podstawowych celów UE polegającego na ustanowieniu wspólnego rynku; zgodnie z art. 3 ust. 3 Traktatu o Unii Europejskiej, UE ustanawia wspólny rynek wewnętrzny, który obejmuje system zapewniający niezakłóconą konkurencję, tym samym Pierwokup Portowy stanowi dyskryminację w dostępie do dóbr poprzez uniemożliwienie nabycia majątkowych praw podmiotom innym niż kontrolowane przez Skarb Państwa.

Innymi słowy, Pierwokup Portowy będzie stanowił barierę dla rozwoju polskich portów morskich poprzez ograniczenie elastyczności działań inwestycyjnych oraz utrudnienie pozyskiwania kapitału zewnętrznego przez prywatnych operatorów portowych. Co gorsza, Pierwokup Portowy może, wobec braku pełnej kontroli nad inwestycjami portowymi, całkowicie zniechęcić nowych inwestorów do angażowania kapitału w polskie porty morskie.

Prosimy o potraktowanie niniejszego pisma jako wniosku ze strony środowiska portowego Portu Morskiego w Gdyni zrzeszonego w RIP Gdynia o niezwłoczne rozpoczęcie prac nad uchynieniem Pierwokupu Portowego uregulowanego w art. 3d i 3e UPPM.

Jednocześnie, RIP Gdynia wyraża gotowość, jeśli zajdzie potrzeba, do udzielenia wszelkich dalszych wyjaśnień, w tym do uczestnictwa w ewentualnych spotkaniach dotyczących kwestii, które zostały poruszone w niniejszym piśmie.

Z poważaniem,

Piotr Pawłowski
Przewodniczący Rady

Sławomir Kalicki
Członek Zarządu Rady

Jan Jarmakowski
Członek Zarządu Rady

Michał Śmigielski
Członek Zarządu Rady

Paweł Zastawny
Członek Zarządu Rady

Do wiadomości:

- 1) Zarząd Morskiego Portu Gdynia S.A.
- 2) Rada Interesantów Portu Gdańsk
- 3) Rada Interesantów Portu Szczecin
- 4) Rada Interesantów Portu Świnoujście